

1 כללי

$$k = \frac{1}{4\pi\epsilon_0}, \quad K_B = \frac{\mu_0}{4\pi}, \quad \epsilon = \kappa \quad (1)$$

2 אלקטרוסטטיקה

חוק גאוס בריק

$$\oint \vec{E} \cdot d\vec{A} = 4\pi k q_{in} \quad (2)$$

חוק הסירקולציה של שדה חשמלי

$$\oint \vec{E} \cdot d\vec{l} = 0 \quad (3)$$

כוח הפועל על מטען נקודתי בשדה חשמלי

$$\vec{F} = q\vec{E} \quad (4)$$

שדה חשמלי של מטען נקודתי

$$\vec{E}(\vec{r}) = \frac{kq_0(\vec{r} - \vec{r}_0)}{|\vec{r} - \vec{r}_0|^3} \quad (5)$$

חוק קולון

$$\vec{F}_{1 \rightarrow 2} = k \frac{q_1 q_2}{|\vec{r}_2 - \vec{r}_1|^3} (\vec{r}_2 - \vec{r}_1) \quad (6)$$

התפלגות מטען רציפה

$$dq = \rho dV = \sigma dA = \lambda dl \quad (7)$$

חוק גאוס וחוק הסירקולציה בצורה דיפרנציאלית

$$\text{div } \vec{E} = 4\pi k \rho \quad (8)$$

$$\text{rot } \vec{E} = 0 \quad (9)$$

שדה חשמלי של מערכת מטענים

$$\vec{E}(\vec{r}) = \int \frac{k(\vec{r} - \vec{r}') dq'(\vec{r}')}{|\vec{r} - \vec{r}'|^3} + \sum_i \frac{kq_i(\vec{r} - \vec{r}_i)}{|\vec{r} - \vec{r}_i|^3} \quad (10)$$

מומנט דיפולי חשמלי

$$\vec{p} = \sum_i q_i \vec{r}_i + \int \vec{r} dq \quad (11)$$

שדה חשמלי של דיפול במרחק גדול ממנו

$$\vec{E} = \frac{k}{r^3} (3(\hat{r} \cdot \vec{p})\hat{r} - \vec{p}) \quad (12)$$

$$r = |\vec{r} - \vec{r}_0|, \quad \hat{r} = \frac{\vec{r} - \vec{r}_0}{|\vec{r} - \vec{r}_0|} \quad (13)$$

מומנט כוח שפועל על דיפול חשמלי בשדה חשמלי

$$\vec{\tau} = \vec{p} \times \vec{E} \quad (14)$$

פוטנציאל חשמלי

$$V = \phi(\vec{r}) - \phi(\vec{r}_0) = - \int_{\vec{r}_0}^{\vec{r}} \vec{E} \cdot d\vec{l} \quad (15)$$

$$\vec{E} = - \text{grad } \phi \quad (16)$$

פוטנציאל חשמלי של מטען נקודתי בראשית (כיוול באינסוף)

$$\phi(\vec{r}) = \frac{kq_0}{|\vec{r} - \vec{r}_0|} \quad (17)$$

פוטנציאל חשמלי של דיפול במרחק גדול ממנו

$$\phi(\vec{r}) = \frac{k\vec{p} \cdot (\vec{r} - \vec{r}_0)}{|\vec{r} - \vec{r}_0|^3} \quad (18)$$

פוטנציאל חשמלי של התפלגות מטען (כיוול באינסוף)

$$\phi(\vec{r}) = \int \frac{k dq'(\vec{r}')}{|\vec{r} - \vec{r}'|} \quad (19)$$

אנרגיה פוטנציאלית של חלקיק בשדה חשמלי היצוני

$$U(\vec{r}) - U(\vec{r}_0) = q(\phi(\vec{r}) - \phi(\vec{r}_0)) \quad (20)$$

אנרגיה פוטנציאלית של דיפול בשדה חשמלי היצוני

$$U(\vec{r}) = -\vec{p} \cdot \vec{E}(\vec{r}) \quad (21)$$

צפיפות זרם נפחית $\vec{J}$ וצפיפות פנים $\vec{J}$

$$I = \int_S \vec{J} \cdot \hat{n} dA = \int \vec{J} \cdot \hat{n} dl \quad (34)$$

צפיפות הזרם הנוצרת ע"י מטען נע

$$\vec{J} = \rho \vec{v}, \quad \vec{J} = \sigma \vec{v} \quad (35)$$

חוק שימור המטען

$$\oint_S \vec{J} \cdot \hat{n} dA = -\frac{dq_{in}}{dt} \quad (36)$$

$$\frac{\partial \rho}{\partial t} + \text{div } \vec{J} = 0 \quad (37)$$

חוק אוהם מקומי

$$\vec{J} = \varpi \vec{E}, \quad \vec{E} = \rho \vec{J} \quad (38)$$

התנגדות

$$R = \frac{V}{I} \quad (39)$$

הספק אוהמי

$$dP = \vec{E} \cdot \vec{J} dV = \varpi E^2 dV = \frac{1}{\rho} J^2 dV \quad (40)$$

$$P = VI = I^2 R = \frac{V^2}{R} \quad (41)$$

כא"ם

$$\mathcal{E} = \frac{1}{q} \int \vec{F}_{\text{non-electrostatic}} \cdot d\vec{l} \quad (42)$$

$$P_{\mathcal{E}} = \mathcal{E} I \quad (43)$$

$$W_{\mathcal{E}} = \mathcal{E} q_{\text{passed}} \quad (44)$$

חוקי המעגלים

$$\sum I = 0 \quad (45)$$

$$\sum (\mathcal{E} - IR - \frac{q}{C}) = 0 \quad (46)$$

4 כוח מגנטי

כוח לורנץ

$$\vec{F} = q (\vec{E} + \vec{v} \times \vec{B}) \quad (47)$$

אנרגיה האינטראקציה של מערכת מטענים נקודתיים

$$U = \frac{1}{2} \sum_{i \neq j} \frac{kq_i q_j}{|\vec{r}_i - \vec{r}_j|} = \frac{1}{2} \sum_i q_i \phi_i \quad (22)$$

תוספת אנרגיה למערכת בהכנסת מטען dq בנקודה עם פוטנציאל ϕ (כיול באינסוף)

$$dU = \phi dq \quad (23)$$

אנרגיה של התפלגות רציפה במרחב סופי

$$U_E = \frac{1}{2} \int \phi(\vec{r}) dq(\vec{r}) \quad (24)$$

$$U_E = \frac{1}{2} \int \frac{k dq(\vec{r}) dq'(\vec{r}')}{|\vec{r} - \vec{r}'|} \quad (25)$$

$$U_E = \int \left(\frac{E^2}{8\pi k} \right) dV \quad (26)$$

אנרגיה פוטנציאלית של מערכת המוליכים

$$U = \frac{1}{2} \sum_i q_i \phi_i \quad (27)$$

מקדמי פוטנציאל-קיבול

$$\phi_i = \sum_j P_{ij} q_j, \quad P_{ij} = P_{ji} \quad (28)$$

$$q_i = \sum_j C_{ij} \phi_j, \quad C_{ij} = C_{ji} \quad (29)$$

קיבול של קבל

$$C = \frac{q}{V} \quad (30)$$

אנרגיה של קבל

$$U = \frac{qV}{2} = \frac{q^2}{2C} = \frac{CV^2}{2} \quad (31)$$

חוק גאוס עם חומר דיאלקטרי

$$\oint \epsilon \vec{E} \cdot d\vec{A} = 4\pi k q_{in, free} \quad (32)$$

3 זרם חשמלי

זרם חשמלי - הגדרה

$$I = \left(\frac{dq}{dt} \right)_{\text{passing}} \quad (33)$$

פרוסת זרם

$$I d\vec{l} = \vec{J} dA = \vec{J} dV \quad (48)$$

כוח אמפר

$$\vec{F} = I \int d\vec{l} \times \vec{B} \quad (49)$$

$$\vec{F} = \int \vec{J} \times \vec{B} dA \quad (50)$$

$$\vec{F} = \int \vec{J} \times \vec{B} dV \quad (51)$$

מומנט דיפולי מגנטי

$$\vec{m} = I \oint d\vec{A} \quad (52)$$

$$\vec{m} = \frac{1}{2} \int \vec{r} \times \vec{J} dA \quad (53)$$

$$\vec{m} = \frac{1}{2} \int \vec{r} \times \vec{J} dV \quad (54)$$

מומנט פיתול על דיפול מגנטי בשדה מגנטי חיצוני

$$\vec{\tau} = \vec{m} \times \vec{B} \quad (55)$$

אנרגיה פוטנציאלית של דיפול מגנטי בשדה מגנטי חיצוני

$$U = -\vec{m} \cdot \vec{B} \quad (56)$$

5 חוקי שדה מגנטי (מגנטוסטטיקה)

חוק ביו סבר לפילוג זרם

$$\vec{B}(\vec{r}) = K_B I \int \frac{d\vec{l} \times (\vec{r} - \vec{r}')}{|\vec{r} - \vec{r}'|^3} \quad (57)$$

$$\vec{B}(\vec{r}) = K_B \int \frac{\vec{J}(\vec{r}') \times (\vec{r} - \vec{r}') dA}{|\vec{r} - \vec{r}'|^3} \quad (58)$$

$$\vec{B}(\vec{r}) = K_B \int \frac{\vec{J}(\vec{r}') \times (\vec{r} - \vec{r}') dV}{|\vec{r} - \vec{r}'|^3} \quad (59)$$

חוק אמפר (מגנטוסטטיקה)

$$\oint \vec{B} \cdot d\vec{l} = 4\pi K_B I_{\text{across}} \quad (60)$$

$$\text{rot } \vec{B} = 4\pi K_B \vec{J} \quad (61)$$

חוק גאוס מגנטי

$$\oint \vec{B} \cdot \hat{n} dA = 0 \quad (62)$$

$$\text{div } \vec{B} = 0 \quad (63)$$

חוק אמפר בנוכחות חומר מגנטי

$$\oint_{\partial S} \frac{\vec{B}}{\mu} \cdot d\vec{l} = 4\pi K_B I_{\text{across,ext}} \quad (64)$$

$$\text{rot} \left(\frac{\vec{B}}{\mu} \right) = 4\pi K_B \vec{J}_{\text{ext}} \quad (65)$$

6 כא"ם מושרה והשראה אלקטרומגטית

שדה חשמלי מושרה במוליך נע בשדה מגנטי

$$\vec{E} = -\vec{v}_{\text{conductor}} \times \vec{B} \quad (66)$$

כא"ם תנועתי

$$\mathcal{E} = \oint_C (\vec{v}_{\text{wire}} \times \vec{B}) \cdot d\vec{l}, \quad (67)$$

חוק השראה אלקטרומגנטית

$$\oint_{\partial S} \vec{E} \cdot d\vec{l} = -\frac{\partial}{\partial t} \int_S \vec{B} \cdot \hat{n} dA \quad (68)$$

$$\text{rot } \vec{E} = -\frac{\partial \vec{B}}{\partial t} \quad (69)$$

כא"ם מושרה במעגל לינארי (חוק פראדיי-לנץ)

$$\mathcal{E} = -\frac{d\Phi_B}{dt}, \quad \Phi_B = \int \vec{B} \cdot \hat{n} dA \quad (70)$$

השראות עצמית

$$\Phi_L = LI \quad (71)$$

$$\mathcal{E}_L = -L \frac{dI}{dt} \quad (72)$$

$$U_L = \frac{1}{2} LI^2 \quad (73)$$

השראות הדדית

$$\Phi_i = \sum_j L_{ij} I_j, \quad L_{ij} = L_{ji} \quad (74)$$

9 כלים מתמטיים

קואורדינטות כדוריות

$$0 \leq r < \infty, \quad 0 \leq \theta \leq \pi, \quad 0 \leq \varphi < 2\pi$$

$$x = r \sin \theta \cos \varphi, \quad y = r \sin \theta \sin \varphi,$$

$$z = r \cos \theta$$

$$\vec{r} = (r \sin \theta \cos \varphi, r \sin \theta \sin \varphi, r \cos \theta)$$

$$\hat{r} = (\sin \theta \cos \varphi, \sin \theta \sin \varphi, \cos \theta)$$

$$\hat{\theta} = (\cos \theta \cos \varphi, \cos \theta \sin \varphi, -\sin \theta)$$

$$\hat{\varphi} = (-\sin \varphi, \cos \varphi, 0)$$

$$d\vec{l} = dr \hat{r} + r d\theta \hat{\theta} + r \sin \theta d\varphi \hat{\varphi}$$

$$d\vec{A} = r^2 \sin \theta d\varphi d\theta \hat{r} + r dr d\theta \hat{\varphi}$$

$$+ r \sin \theta dr d\varphi \hat{\theta}$$

$$dV = r^2 \sin \theta dr d\theta d\varphi$$

$$\hat{r} \times \hat{\theta} = \hat{\varphi}$$

קואורדינטות גליליות

$$0 \leq r_{\perp} < \infty, \quad 0 \leq \varphi < 2\pi, \quad -\infty < z < \infty$$

$$x = r_{\perp} \cos \varphi, \quad y = r_{\perp} \sin \varphi$$

$$\hat{r}_{\perp} = (\cos \varphi, \sin \varphi, 0)$$

$$\hat{\varphi} = (-\sin \varphi, \cos \varphi, 0)$$

$$\hat{z} = (0, 0, 1)$$

$$d\vec{l} = dr_{\perp} \hat{r}_{\perp} + r_{\perp} d\varphi \hat{\varphi} + dz \hat{z}$$

$$d\vec{A} = r_{\perp} d\varphi dz \hat{r}_{\perp} + dr_{\perp} dz \hat{\varphi}$$

$$+ r_{\perp} dr_{\perp} d\varphi \hat{z}$$

$$dV = r_{\perp} dr_{\perp} dz d\varphi$$

$$\hat{r}_{\perp} \times \hat{\varphi} = \hat{z}$$

אינטגרלים שימושיים

$$\int \frac{x dx}{\sqrt{a^2 + x^2}} = \sqrt{a^2 + x^2} + C$$

$$\int \frac{dx}{\sqrt{a^2 + x^2}} = \ln |x + \sqrt{a^2 + x^2}| + C$$

$$\int \frac{x dx}{(a^2 + x^2)^{3/2}} = -\frac{1}{\sqrt{a^2 + x^2}} + C$$

$$\int \frac{dx}{(a^2 + x^2)^{3/2}} = \frac{x}{a^2 \sqrt{a^2 + x^2}} + C$$

$$\int \frac{dx}{a^2 + x^2} = \frac{1}{a} \arctan \frac{x}{a} + C$$

$$\int \frac{dx}{x} = \ln |x| + C$$

אנרגיה של מערכת משרנים

$$U = \frac{1}{2} \sum_{ij} L_{ij} I_i I_j$$

אנרגיה של שדה מגנטי

$$U_B = \int \frac{B^2}{8\pi K_B} dV \quad (75)$$

7 תנאי קפיצה לשדות

$$\hat{n}_{1 \rightarrow 2} \cdot (\vec{E}_2 - \vec{E}_1) = 4\pi k \sigma_{tot} \quad (76)$$

$$\hat{n}_{1 \rightarrow 2} \cdot (\varepsilon_2 \vec{E}_2 - \varepsilon_1 \vec{E}_1) = 4\pi k \sigma_{free} \quad (77)$$

$$\hat{n}_{1 \rightarrow 2} \times (\vec{E}_2 - \vec{E}_1) = 0 \quad (78)$$

$$\hat{n}_{1 \rightarrow 2} \cdot (\vec{B}_2 - \vec{B}_1) = 0 \quad (79)$$

$$\hat{n}_{1 \rightarrow 2} \times (\vec{B}_2 - \vec{B}_1) = 4\pi k \vec{J}_{tot} \quad (80)$$

$$\hat{n}_{1 \rightarrow 2} \times \left(\frac{\vec{B}_2}{\mu_2} - \frac{\vec{B}_1}{\mu_1} \right) = 4\pi k \vec{J}_{free} \quad (81)$$

8 משוואות מקסוול

משוואות מקסוול בצורה אינטגרלית

$$\oint_{\partial V} \vec{E} \cdot \hat{n} dA = 4\pi k q_{in V} \quad (82)$$

$$\oint \vec{B} \cdot \hat{n} dA = 0 \quad (83)$$

$$\oint_{\partial S} \vec{E} \cdot d\vec{l} = - \int_S \frac{\partial \vec{B}}{\partial t} \cdot \hat{n} dA \quad (84)$$

$$\oint_{\partial S} \vec{B} \cdot d\vec{l} = 4\pi K_B I_{across} + \frac{K_B}{k} \int_S \frac{\partial \vec{E}}{\partial t} \cdot \hat{n} dA \quad (85)$$

משוואות מקסוול בצורה דיפרנציאלית

$$\text{div } \vec{E} = 4\pi k \rho \quad (86)$$

$$\text{div } \vec{B} = 0 \quad (87)$$

$$\text{rot } \vec{E} = -\frac{\partial \vec{B}}{\partial t} \quad (88)$$

$$\text{rot } \vec{B} = 4\pi K_B \vec{J} + \frac{K_B}{k} \frac{\partial \vec{E}}{\partial t} \quad (89)$$

קואורדינטות קרטזיות

$$\text{grad } U = \left(\frac{\partial U}{\partial x}\right)\hat{x} + \left(\frac{\partial U}{\partial y}\right)\hat{y} + \left(\frac{\partial U}{\partial z}\right)\hat{z}$$

$$\vec{A} = A_x\hat{x} + A_y\hat{y} + A_z\hat{z}$$

$$\text{div } \vec{A} = \left(\frac{\partial A_x}{\partial x}\right) + \left(\frac{\partial A_y}{\partial y}\right) + \left(\frac{\partial A_z}{\partial z}\right)$$

$$\text{rot } \vec{A} = \left(\frac{\partial A_z}{\partial y} - \frac{\partial A_y}{\partial z}\right)\hat{x} + \left(\frac{\partial A_x}{\partial z} - \frac{\partial A_z}{\partial x}\right)\hat{y} + \left(\frac{\partial A_y}{\partial x} - \frac{\partial A_x}{\partial y}\right)\hat{z}$$

קואורדינטות כדוריות

$$\text{grad } U = \left(\frac{\partial U}{\partial r}\right)\hat{r} + \frac{1}{r}\left(\frac{\partial U}{\partial \theta}\right)\hat{\theta} + \frac{1}{r \sin \theta}\left(\frac{\partial U}{\partial \varphi}\right)\hat{\varphi},$$

$$\vec{A} = A_r\hat{r} + A_\theta\hat{\theta} + A_\varphi\hat{\varphi}$$

$$\text{div } \vec{A} = \frac{1}{r^2}\frac{\partial(r^2 A_r)}{\partial r} + \frac{1}{r \sin \theta}\frac{\partial(\sin \theta A_\theta)}{\partial \theta} + \frac{1}{r \sin \theta}\frac{\partial A_\varphi}{\partial \varphi}$$

$$\text{rot } \vec{A} = \frac{1}{r \sin \theta}\left[\frac{\partial(\sin \theta A_\varphi)}{\partial \theta} - \frac{\partial A_\theta}{\partial \varphi}\right]\hat{r} + \frac{1}{r \sin \theta}\left[\frac{\partial A_r}{\partial \varphi} - \frac{\partial(r \sin \theta A_\varphi)}{\partial r}\right]\hat{\theta} + \frac{1}{r}\left[\frac{\partial(r A_\theta)}{\partial r} - \frac{\partial A_r}{\partial \theta}\right]\hat{\varphi}$$

קואורדינטות גליליות

$$\text{grad } U = \left(\frac{\partial U}{\partial r}\right)\hat{r}_\perp + \frac{1}{r_\perp}\left(\frac{\partial U}{\partial \varphi}\right)\hat{\varphi} + \left(\frac{\partial U}{\partial z}\right)\hat{z}$$

$$\vec{A} = A_{r_\perp}\hat{r}_\perp + A_\varphi\hat{\varphi} + A_z\hat{z}$$

$$\text{div } \vec{A} = \frac{1}{r_\perp}\frac{\partial(r_\perp A_{r_\perp})}{\partial r_\perp} + \frac{1}{r_\perp}\frac{\partial A_\varphi}{\partial \varphi} + \frac{\partial A_z}{\partial z}$$

$$\text{rot } \vec{A} = \left[\frac{1}{r_\perp}\frac{\partial A_z}{\partial \varphi} - \frac{\partial A_\varphi}{\partial z}\right]\hat{r}_\perp + \left[\frac{\partial A_{r_\perp}}{\partial z} - \frac{\partial A_z}{\partial r_\perp}\right]\hat{\varphi} + \frac{1}{r_\perp}\left[\frac{\partial(r_\perp A_\varphi)}{\partial r_\perp} - \frac{\partial A_{r_\perp}}{\partial \varphi}\right]\hat{z}$$

וקטורים

$$\vec{A} \times (\vec{B} \times \vec{C}) = \vec{B}(\vec{A} \cdot \vec{C}) - \vec{C}(\vec{A} \cdot \vec{B})$$

$$\vec{A} \cdot (\vec{B} \times \vec{C}) = \vec{B} \cdot (\vec{C} \times \vec{A}) = \vec{C} \cdot (\vec{A} \times \vec{B})$$